

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

דעת זקנים

עלון שבועי להגדלת ורוממות התורה ולומדיה, והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

גליון מס': 377 פרשת: בלק שבת קודש ט"ז תמוז תשפ"א (26 ביוני 2021 למניינם)

תל-אביב	כניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	19:31	20:33	21:04
חיפה	19:22	20:35	21:07
באר שבע	19:29	20:31	21:05
			21:02

*לנוהגים 40 דק' 18:54

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

המשא המרכזי

מורנו הרב חיים רבי שליט"א

כל שבידו, לאו כמחוסר מעשה דמי!

נמצא שהעושר שלהם בידו, ולא כמחוסר מעשה דמי והבן.

ומכאן מי שיעשה כל מעשיו על פי התורה והאמונה, ויכווין לשם שמים ועל ידי זה יצר הרע ונגד הטבע, ואשריו, וכמובן שזו עבודה גדולה לבעל אמונה.

ומצינו בפרשה על פנחס בן אלעזר המקדש שם שמים, שהרג את זמרי שגרם למגיפה בישראל, ועשה פנחס את רצון ה' יתברך על פי ההלכה ויקח רומח בידו וכו' ומהשמיים עשו לו כמה וכמה ניסים מעל השכל והטבע (כמבואר בסנהדרין פ"ג:)

ובזכותו נעצרה המגיפה, והתקדש שם שמים ברבים ובלעם נהרג בחרב וכל ארץ מדין וכוחות הטומאה והתועבות נשמדו והתבטלו מישראל, בזכות הקדושה וטהרת הלב של ישראל.

ומוסיף רבינו אור החיים הקדוש, כמו שתאוות העריות הורס כל חלקה טובה, ובעוונותנו הרבים המכשירים והטלפונים האסורים, הרי זה בידו ממש להגיע ולהתקרב ולהיות בקשר של טומאה עם כל העולם, רח"ל, וכל זה בלחיצת כפתור אחד בידו. כך להיפך כאשר מכוון להתקדש באמת וזוכה להתעלות בקדושה, אז כל כוחות הטומאה מסתלקות ממנו, ולא מתקרבים אליו כלל ועיקר, וזוכה להינצל מעין הרע של בלעם הרשע ושאר מרעין בישינ.

ובזה מובן למה כעס וגאוה הם המידות המגוננות והקשות ביותר, עד שאמרו כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה (זוה"ק קנה קע"ט פ"א), ובעל גאוה לא קם בתחיית המתים (סוטה ה:), מפני שאלה חושבים שהכל בידם ויכולים לפעול ולעשות ולהרוס ולקלקל כאילו הם מנהיגים ומובילים את הכל, ואדרבא להיפך, מהשמיים מראים להם להיפך, כמו בלק ובלעם שהיה לו נפש רחבה, רח"ל. ומאיך הענווה והצניעות מסייעים להם מהשמיים לתת בידם כוחות מעל הטבע לעלות ולהצליח, והלוואי שנזכה לכך, והייתה לה' המלוכה או"א.

הרע בראתי לו תורה תבלין, וכשאתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו, ואם לא עוסקים בתורה נמסרים בידו, ע"ש. התורה זה כוח שהכל בידו ומנצח את כולם. וכמו שנפסק להלכה שבמקום הפסד, עושה האדם דין לעצמו (ב"ק כ"ז:) וזה בידו ממש, וזה בגשמיות, על אחת כמה וכמה ברוחניות, שעל ידי כח התורה ודעת התורה במעשיו, הרי זה בידו וזכותו וחובתו לעשות על פי הדין ומהשמיים מסייעים בידו.

ומכאן נבין על בין אדם לחברו כאשר יש צורך לפעול ולעשות ולהתאמץ ולהשתדל, יש להתעמק ולהבין אם זה בידו ואם הוא צודק, ואם יצליח במערכה, ואם עושה על פי ההלכה, ואם התוצאות טובות ומועילות שלא יהיה בבחינת אל יתהלל חוגר כמפתח (מלכים א' פ"ג כ"ג), ופרש רש"י אל יתהלל החוגר חרבו לרדת למלחמה שאינו יודע אם ינצח או לא ע"ש. וכידוע כאשר יש ריב נולד מריבה, ולכל צד יש צד, וכל צד מתאים כוחו ואנשיו ודעותיו וכולם מפסידים, וכזה וכזה תאכל החרב... והחכם עיניו בראשו, ולפעמים צריך לומר לבעל מחלוקת תזהר זה לא בידיים שלך אתה בסכנה.

ובזה נבין בפרשה את בלק ובלעם, בלק מלך גדול בארץ מואב, ולבלעם יש פה גדול וטמא להרע, והם חשבו שהכל בידיים לקלל ולהזיק ולכלות חס ושלום את ישראל, ועליהם נאמר בגמרא (סנהדרין ק"ה:) חוצפה אפילו כלפי שמיא יש לה כוח, רח"ל. וה' יתברך הסכים עם בלעם רק לבוא עם אנשי בלק, אבל מאחר ומהשמים לא מסכימים עם בלק ובלעם אז זה לא בידם לקלל ואין להם הצלחה ואין כלום, ופסוק מפורש "לב מלך ביד ה'" (משלי כ"א, א) ובמלבי"ם אין למלך בחירה בליבו, והכל מה' יתברך ע"ש. ואין בידו כלום, וכאשר אין זה בידו חסר מעשה וחסר הצלחה ואין לו כלום.

וכידוע, רבינו הרב מבריסק זיע"א היה אומר על עצמו שהוא עשיר גדול מאחר והעשירים הגדולים מקשיבים לו ונכנעים לדבריו, ותורמים ומסייעים כפי הוראותיו,

פרשת בלק, תשע"ו יש כלל גדול בתורה בהלכות עדות, כאשר יש צורך להאמין לעדות של איש מסוים, העדות מתקבלת רק כאשר אין חסרון במעשה, כלומר בעשיית הפעולה [להלן יובאו דוגמאות]. וכמו שאדם לא יכול לומר דבר מסוים ולהתכוון לדבר אחר שאי אפשר לסמוך על דברים שבלב, כי נפסק להלכה (נדרים כ"ח:) "דברים שבלב אינם דברים", כך דיבור בפה שחסר לו בעשייה, אינו נאמן! כי חסר מעשה וחסר הפעולה שבדבריו. וכמו שלא יכול למכור נכס שאינו שלו, כך לא יכול להעיד ולהקנותו לאחרים.

וכן החשוד לאכול מאכלים האסורים באכילה, אינו נאמן להעיד על מאכל מסוים שהוא כשר (יו"ד ס"ו ק"ט), ולכן אותם המשכילים שאינם מאמינים בדברי חז"ל הקדושים, אין להאמין להם כלל בענייני איסור והיתר (כה"ח ע"ס ס"ק מ'). כי שייך להאמין לעדות רק למי שבעצמו שומר ועושה כן, וכן באדם שיש בכוחו לעשות כן, אחרת חסר כאן עשייה, ואינו נאמן.

לדוגמה: בעל שאומר גירשתי את אשתי נאמן, הואיל ובידו לגרשה (גיטין ס"ד:) ויש כאן עדות ויש כאן מעשה, ואין חסרון ואין כלום. וכן מי שעושה תרומות ומעשרות מהפירות שבשדה שלו נאמן גם אם הם עדיין מחוברים לעצים, מאחר ובידו לתלוש אותם ולעשר, וכל דבר שבידו אין כאן חסרון במעשה, והפירות מתוקנים ומותרים לאכילה (עיין קידושין ס"ג:). וכן בגמרא (כתובות ג"ב:) מצווה על האבא להתאמץ ולחפש ולקחת כלה לבנו, וכן לקחת חתן לביתו, ושואל הגמרא בשלמא בנו בידו שדרכו לחזר אחר אשה, אבל ביתו שאין דרך אשה לחזר אחר איש, איך יקח לה חתן? אלא שצריך לדאוג שיהיה לה בגדים נאים, ותכשיטים ושאר דברים המפארים אותה, והחתן יבוא בשמחה. וכל זה מחזק אותנו כיצד לעשות דברים ולפעול ולהתאמץ מה שהם בידו ממש שעל ידי זה יהיה הצלחה, ויש כאן עדות ונאמנות ותועלת. וכן ברוחניות, מה הכוח הגדול נגד יצר הרע? כתוב בגמרא (קידושין ב:) בראתי יצר

מה גורם לאנשים לחיות חיים מסוכנים נגד ההיגיון, ואיך ניצלים מזה?

להתענג על ה'

הרב אליהו רבי ראש הכולל

שלום וברכה מורי ורבותי!

משהו מוזר קורה עם בלעם - עם כל הכבוד למזרות הגדולה שלו כנביא של גויים, כשתום העין, כאדם שמנהל יחסי שולם וברוגז עם אתון - עדיין יותר מכל, מוזר הקשר אותו מגדיר הוא עם האלוקים.

כלומר, מצד אחד, הוא מאמין ויודע שיש את ה'ריבונו של עולם' שהוא ה'כל יכול' והזן ומפרנס את העולם. יותר מכך, יש לו אפילו ידיעה ברורה יותר מכל בני אנוש לכך, משום שהוא הרי עצמו זוכה לדבר עם ה' יתברך. אולם, למרות זאת, לאורך כל הפרשה ולאורך כל חייו בכלל, הוא מנסה להמרות את רצון אבינו שבשמים, לעשות ככל יכולתו לחבל בתוכניותיו, ועל כולן בתוכניותו המרכזית הלא היא הקמת עם ישראל לבנו בכורו.

זה מוזר בהיותו, ומילא אילו לא היה יודע או מאמין בלעם במציאות הבורא, ברורים היו כוונתו ורצונו לפגוע בעם ישראל ולשנות מתוכניותיו של ה' יתברך. אולם, לאחר שהוא יודע בוודאות בקיומו, איך הוא חשב הוא "להתגבר" על כך ולהזיק לעם אותו הגדיר הקדוש ברוך הוא "בני בכורי" (שמות 7, כג)?

מעבר לכך, מוזר בלעם בכך שהוא מבקש מבלק בכל פעם שהוא בא לקלל את עם ישראל "בִּינָה לִי בָּזָה שְׂבָעָה מִזִּבְחָת וְהִכֵּן לִי בָּזָה שְׂבָעָה פְּרִים וְשְׂבָעָה אֵילִים" (במדבר 29, 16), כביכול אומר בלעם לבלק, אני מאמין במציאותו של ה' יתברך, אני יודע שבכדי לעבוד אותו יש להקריב לו קרבנות, ואני מנסה יחד איתך להקריב לפניו קרבן, בכדי שעל ידי אותו קרבן יקבל האלוקים את בקשתי ויפגע בבנו. האם הדבר הגיוני? הלא יש כאן חוסר היגיון בתוך חוסר היגיון [=הסתרה שבתוך ההסתרה...] - גם להאמין במציאות הבורא ולפגוע באותה אמונה, וגם להצליח וכביכול "לשחד" אותו כדי לפגוע בבנו ישראל.

והתשובה לכך היא - שבמעשיו של בלעם אכן לא היה שום היגיון. ולא רק שלא היה שום היגיון, אלא יותר מכך בלעם בחר בדרך בה לא מחפשים היגיון. דרך שלכאורה מוזרה, לכאורה לא קיימת, אולם לאחר התבוננות קלה נראה שלא רק שהיא קיימת, אלא אף מעבר לכך היא קיימת אפילו הרבה יותר מהדרך ההיגיונית האמיתית.

וכלפי מה הדברים אמורים?

רובו הנחרץ של עמנו מאמין באמונה שלמה במציאותו של הבורא יתברך ובהשגחתו הפרטית רגוע רגע על כל אחד מאיתנו. אולם, עדיין זה לא גורם לכולנו לשמור על קלה בכהמורה. זה לא נובע מחוסר אמונה, זה לא נובע מפקפוק במציאותו של הבורא, חלילה. זה נובע אך ורק מדרך האומרת "אין צורך לחפש את ההיגיון, יש צורך במקום זאת לחפש את הנוח". כלומר, גם אם הדרך לא כל כך הגיונית, אם היא נוחה יותר, בוא ונבחר בה.

להבדיל אלף אלפי הבדלות, בלעם היה בדיוק באותה דרך. הוא לא חיפש את ההיגיון שבדבר, הוא לא דרש את האמת של הדברים, הוא חיפש את חיי הנוחות שלו, וכחלק מחיי הנוחות הוא ידע גם לנסות ולהמריד כביכול את האבא על בניו. באותה מידה, הוא גם בחר לעצמו חיי הוללות ושחיתות, למרות שידע "כִּי אֵת כָּל מַעֲשֵׂה הָאֱלֹקִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל נְעֻלָּם" (קהלת 10, 1).

בסופה של הפרשה, לאחר שבלעם ניסה לקלל את ישראל ללא הצלחה, הוא אומר את הפסוק הבא: "תָּמַת נַפְשִׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל וְתָהִי אַחֲרָיִת כְּמַהֲרִי" (במדבר 29, 18). ביאורו של הפסוק הוא, אין לי כח לעבור את חיי היום יום של העם היהודי - לשמור שבת, לחיות בקדושה ובטהרה ולהתנהג רק לפי המותר. אולם "אחריית", דהיינו סופי, אני רוצה מאד שתהיה כמוהו, כי אני יודע שסופו של עם ישראל הוא שכן, נחט ושלווה.

זוהי בעצם ציפייתם של כל המאמינים שאינם חיים על פי אמונתם - לעבור את מסלול העולם הזה לפי הדרך הנוחה לכאורה, ועם כל זה לא לפגוע בשכר המשולם בגן עדן בעולם הבא.

לפי זה, אני רוצה גם להסביר, ברשותכם, מאמר חז"ל תמוה לכאורה האומר בשמו של הקדוש ברוך הוא את הדברים הבאים: הֲלוֹאֵי אוֹתִי עֲזָבוּ וְתוֹרָתִי שָׁמְרוּ שְׁהִמָּאֵר שְׂבָעָה הֵיךְ מִחַיִּיךְ לְמוֹטָב (מדרש רבה לויקרא פתוחה 107 ב). כלומר, אומר הקדוש ברוך הוא, גם מי שלא יאמין בי, אילו ילמד את תורתו סמוך ובטוח אני שהמאור שבאותה תורה ישיב אותו למוטב.

והשאלה: איך ניתן למרות זאת לראות אנשים בחוגים מסוימים שאינם שומרים תורה ומצוות, ולו במעט, ואף מצהירים על חוסר אמונתם בקיומו של הבורא ובשליטתו על עולמנו זה, וכל זאת תוך כדי לימוד תורה יומיומי עד כדי מעקב רציף אחר לימוד הדף היומי העולמי? להיכן נעלמה כביכול אותה הבטחה שמימית חלילה? האם באמת ניתן להיות לומד תורה בכל דרך שהיא, ועם כל זה להישאר פורק עול וכופר בעיקר?

ויודעים על כך דבריהם של גדולי ישראל בכמה אנפין, אולם לאור האמור, ברשותכם, נאמר את חלקנו. הלא ברור לכולנו שגם מי שאור התורה יחיה אותו, עדיין עלול ליפול מדי פעם, חלילה, בעצת היצר, ולעבור על דברי אלוקים חיים. וגמרא ערוכה היא: אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה, אל תהרהר אחריו ביום, משום שוודאי עשה תשובה (בבבא מציעא 12 ע"ב). ללמדך, שגם תלמיד חכם עלול לחטוא, אם כי מיד ישוב הוא בתשובה שלמה, מה שמוכיח שלימוד התורה אינו ערובה בפני היצר.

ואם כך הם הדברים, ניתן לומר שאף אותם "לומדי" תורה אכן זכו לכך שהמאור שבה יחזירם למוטב, ויודעים הם ומאמינים הם באמונה שלמה בקיומו של הבורא ובהשגחתו הפרטית על כולנו, אולם, במלחמת היצר הם ניגפים, ולכן חוטאים שוב ושוב בעבירות שבין אדם למקום. במקום העבירות הקלות אותם עובר התלמיד חכם בבחינת "שֶׁבַע פְּלוֹ צְדִיק נִקָּם" (משלי 10, 29), עוברים הם את עיקרי העבירות, והחמורות שבהם, ורק בכדי "לטהר את השרץ" אומרים הם מן השפה ולחוץ שאינם מאמינים בקיומו של הבורא, חלילה.

לא יתכן לשחות בנהר התלמוד ולא להאמין שאכן מים חיים מפכים בו. לא יתכן לעמול בחכמת ה' יתברך ולא להאמין, חלילה, בקיומו של מי שחולל את אותה החכמה שמימית. ואם כך הם פני הדברים, ברור לכולנו שכדי להחזיר אנשים אלו למוטב לא דרוש להעניק להם שיעורים נוספים באמונה, אלא להעניק להם את הזכות והחכמה להאמין ולהבין עד כמה החיים בזה העולם מאושרים, שלווים ושקטים יותר הם דווקא למי שהולך בדרך התורה הקדושה.

"שִׁעֲמוּ וְיָרְאוּ כִּי טוֹב ה'" (תהלים 127, 1) מבטיח הקדוש ברוך הוא למי שיטעם מאורו, שיהנה ויראה עד כמה אורח החיים אותו התווה ה' יתברך בתורתו הקדושה טוב הוא, עד כמה העונג האמיתי והאושר הרגעי והנצחי מצויים באותה דרך חיים אלוהית. אין צורך לחזק את הסובבים אותנו באמונה! יש צורך רק להראות להם את יופיים של חיי התורה והמצוות, להבהיר להם מהי השלווה הטמונה אחר שמירת השבת, באיזו משפחה זוכים לאחר שמירת ערכי הקדושה והטהרה, באיזה איחוד, באיזו אהבה ובאיזו שלמות הנפש מצויים אותם אשר כל אורחותיהם מכוונים ומונהגים על ידי ספר מתכון האושר האמיתי, הלא היא התורה הקדושה.

בלעם הרשע לא זכה לזאת. הוא היה עדיין 'נעול' באותה 'סטיגמה' שמי שהולך לאורו של הקדוש ברוך הוא סובל בעולם הזה ונהנה רק לעולם הבא. הוא לא הבין שכבר בעולם הזה מקוימים בנו דברי המסילת ישרים (פסוק 6): "שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו שכירתו".

בכל אחד מאיתנו נמצא אותו בלעם קטן, שמבין וחושב שללכת בדרך של הקדוש ברוך הוא גובל ביותר על תענוגות העולם הזה. בכל אחד מהסובבים אותנו טמון אותו בלעם, ובראש כולם, בלבם של ילדינו הקטנים והמתבגרים מתפרצת אותה 'בועת בלעם', ובפרט בגילאי הטיפש עשרה ואילך. הם באמת חושבים לתומם, כי פורקי העול העושים ככל העולה על רוחם נהנים מכל אותן חוויות רגשיות וזמניות הגובלות ב"מים גְּנוּבִים יִמְתְּקוּ וְלָחֵם סִתְרִים יִנְעֵם" (משלי 10, 1).

במבט חיצוני, כך נראה בעל העבירה, בדיוק כמו מראהו העולמי של המסומם או השיכור. אולם, במבט בוגר יותר, ובהסתכלות בעלת אחריות מבין כל אדם כמה חייבים אינם חיים. תפקידנו כהורים וכמחנכים להנחיל בבנינו עוד מערס ילדותם עד כמה חיי האושר, שלווה הנפש, אהבת אמת ותענוג זך נמצאים ונתונים אך ורק בידי ההולכים לאור תורתו של בורא העולם.

ההבדל בין הבחירה ב'דרך ההיגיונית' לבין הבחירה ב'דרך הנוחה לכאורה', היא בדיוק ההבדל בין אדם הקם לעבודתו ולסדר יומו למרות שעלה על יצועו בשעה מאוחרת, בעוד חברו הבוחר להישאר שרוי על מיטתו ולשרוף יום עבודה נוסף. הראשון בחר בדרך ההיגיונית, בדרך הטובה, בדרך המובילה לאושר אמיתי ולסוף חודש המפרנס משפחה שלמה, בעוד חברו בחר בדרך הנוחה רגעית לכאורה, וגרם לו ולמשפחתו לסבל בל יתואר. זו גם הדרך אותה בוחר כל גנב לצלוח חודש נוסף במקום חברו העמל על אותו חודש. הוא בוחר לכאורה בדרך הנוחה, אולם הוא מקבל חיי פחד ודאגה ומצפון הזועק יום יום ושעה שעה לעזרה.

אם נשכיל להבהיר זאת לילדינו עוד משחר ילדותם, נזכה לצמצם יחד את תופעת הנשירה הממאירה, ונזכה לבנים ובני בנים גדולים בתורה וביראת שמים טהורה, מוצלחים ומבורכים בכל מכל כל.

ברוכים תהיו!

שיהיה אפשר להביאם לשיעור תורה אחר כך? ומה הדין אם כבר הילד בן 13?

תשובה: לפני גיל בר מצוה פשוט שמותר להם ולגדולים, אם באמת זה משחק שמרגיע את הנפש וזה אמצעי שאחר כך באים לשיעור תורה, וזה משחק בבית כמו דמקה שחמט וקלפים כשרים וכיוצא בזה, או כדור בחצר שבבית, זה מצוין. ולכוון לשם שמים, ומיד יחזור לתלמודו. והעיקר שלא לצאת ולא לשחק ברשות הרבים. ועיין חו"ע שבת ד' (ק"ז).

ברכת האורח לכן המתארח אצל הוריו

שאלה: אם בן מתארח שבת אצל ההורים שלו ומברך ברכת המזון האם צריך לברך ברכת אורח?

תשובה: צריך. וזה מצוה, והכרת הטוב, וגם מצות כיבוד הורים. ולכן גם הבן הסמוך על שולחן אביו יברך לאביו ברכת האורח, כי גם בני ביתו דינם כאורח (כ"ה"ח סימן קכ"א ס"ק א' ו"ק י"ג. ע"פ). וחז"ל הקדושים (בכ"ט מ"ו) הביאו את כל הנוסח של ברכת האורח בגמרא, לרוב חביבותו וחשיבותו.

ומאחר וגם מציאה של בניו שייד לאבא כאשר סמוכים על שולחן, (כ"מ י"ג) וכן כסף שקיבלו על נוקין וחבלות שנעשו להם שייד לאבא, (כ"ק ע"ג). נמצא שחז"ל הקדושים קבעו כן, כי נהנים מהאבא על המחיה ועל הכלכלה. ומכאן גם לענין ברכת האורח וכו"ל.

כאן המקום להוסיף, על בניים ובנות נשואים שבאים להורים לשבת קודש, שיש מצוה לעזור ולסייע בהדחת כלים, שטיפת רצפה, סיוע כללי בבית. כי בית עם הורים ומשפחה זה לא בית מלון... זה בית שטורחים בו הרבה, וזה גם כן חלק מהכרת הטוב וכיבוד הורים. ופשוט.

כשרויות מחו"ל

שאלה: כשרויות מחו"ל שמגיעים לארץ, האם יש איתם בעיה? כגון מוצר שנראה כולו בשפה זרה ויש עליו כעין מדבקה עם כשרות ושם המוצר ורכיבים וכו', האם זה מותר? ואם אפשר גם לשאול לעניין מאפים האם כל אפייה מחייבת ניפוי בקמח? וכמה צריך להיות עובי נקי הנפה?

תשובה: יש לברר נושאים כאלה עם הרבנות הראשית לישראל, אגף הכשרות, מחלקת יבוא, הר"ר יצחק הכהן ארזי 5313137-8/02. יש חובה לכתחילה לנפות הקמח ואם לא עשו כן, יש מקומות שהתולעים רצים ועולים ויורדים ממש כמו חתונה. רחמנא ליצלן. ויש לזהר מאד.

ויש מחלוקת לענין דיעבד, אם מותר באכילה. ובספרו של הרב משה וויא שליט"א כתוב פרטים רבים על אופני הנפה, וכמה נקבים צריך שיהיה ברשת בכל אינץ', וכן נפה משי וכיוצא בזה. ע"ש.

עיכובים. ג. לעשות וידוי לפני השם יתברך שציער והזיק ממון חבירו. והדברים נוראים. ובעוונותינו הרבים יש כאלה שחושבים שהכל מגיע להם. ולא מבינים חומרת הדברים. וכידוע מהגר"א זיע"א (מש"ל י"ד, כ"ה). שהגולן והנגול צריכים שניהם לבוא בגלגול. רחמנא ליצלן. ע"ש.

ליגרס איניש והדר ליסבר

שאלה: הבנתי ולמדתי שלעולם הבא לעתיד לבא מה שאדם למד כאן בעולם, זה מה שילמד וזה מה שילמדו אותו שם. ולכן כל החכמים והדרשנים ממליצים מאד לעבור על כל התורה, האם זה באמת כך? ומה יעשה אדם שעובד לפרנסתו בשביל להגיע לזה כי זה נראה בלתי אפשרי כלל?

תשובה: לא מבין בזה. ועיין בגמרא (ש"ס ס"ג). ליגרס איניש והדר ליסבר, וכנראה שמסכתות הש"ס יבואו בתביעה למה לא למדת אותי, וזה בושה גדולה בעולם האמת. לכן ראשית - לימוד הלכות, שנית - בקיאות לאט לאט כמה שיותר מסכתות. ולבסוף, לעיין ולפלפל.

ומי שעובד באמת, וכאשר מסיים עבודתו דורש בצרכי משפחתו, ומיד חוזר לתלמודו. יש לו מעלה של תורתו אומנתו, ואשריו שעשה השתדלות בתורה ויראה.

לימוד משניות כל יום פרק אחד, יכול להועיל מאד. ובמשך שנה וחצי מסיים בס"ד כל ששה סדרי משנה, ואשריו מי שמבין ויודע וחכם לנצל את הזמן ליראת שמים.

התמודדות עם מחשבות אסורות

שאלה: אני בעל תשובה ורוצה מאוד להתחזק בנושא הקדושה, אבל כשמגיע לי מחשבה אני לא יכול לעמוד כנגדה. מה אני לא עושה, טובל כל יום במקווה, לומד כל יום גמרא, הלכות שבת, חסידות. כל היום אני בבית המדרש, לא מסתובב ברחובות. אבל קשה לי.

תשובה: אשריך שאתה מתגבר ועובד קשה ברוחניות! כשנמצאים בעלייה יש להתאמץ. תתמיד עוד בספרי מוסר ובחומר לימודי תורני כל יום כדי שתהיה עסוק ופחות פנוי להטרדה. ואם באה מחשבה לא טובה, לא להבהל, להמשיך לאט לאט בלימוד ואשריך כל רגע ורגע.

הקושי זה ענין של זמן, יגיע היום שתרגיש קדושה מלמעלה, ויהיה לך חיים קלים. וסגולה טובה של רבינו הבן איש חי, באמירת "קדוש קדוש קדוש ה' צבאות" לכוון לקיים מצות ונקדשתי, ולכוון להיות קדוש מהקדושה שיוּרד מהשמים באותו רגע, וזה מביא כח. עוד סגולה לומר את הפסוק "שויית ה' לנגדי תמיד" וכן את הפסוק "ולא תתורו" ויצר הרע יעזוב אותך מיד. סגולה נוספת לשתות כל יום כוס תה או קפה ללא סוכר, כעין פרישות מתענוגות עולם הזה, ולכוון להיות קדוש על ידי זה, והזמן יעשה את שלו. בהצלחה.

משחק טניס שולחן בשבת

שאלה: האם מותר לשחק משחק טניס שולחן בשבת או לכל הפחות לילדים כדי

גידול ציפורניים לאשה

שאלה: האם מותר לאשה לגדל צפורניים ארוכות באצבעות ידיה?

תשובה: אסור. כתוב בספר הקדוש בן איש חי (פסקת דברים), שהחיצונים יונקים מאצבעות שיש בהם ציפורניים ארוכות, וזה מסוכן ולא בריא, וגם לא צנוע, וגם זה לא דרך ארץ.

אשה שסובלת מכל מיני בעיות בציפורניים, תעשה שאלת חכם.

צא ולמד שיש סכנה לזרוק ציפורניים ברחוב (עיין מ"ק י"ג). וגם על פי הסוד זה שייך לכוחות הטומאה, ואסור להתגרות איתם בזה. ועצה טובה ליטול ציפורניים כל ערב שבת קודש, ולזרוק לאסלה בבית הכסא, ולכוון שנותנים בזה את החלק של כוחות הטומאה. וזה מצוין.

שיעורי תורה לנשים מפי מרצים

שאלה: האם הרב ממליץ ללכת לשיעורים של רבנים שמרצים רק בפני בנות? שמעתי מאחד הרבנים שודאי שיש לרב הדורש רק בפני נשים הרהורי עבירה בגלל הקלות ראש של הבנות כשהן צוחקות...

תשובה: עדיף לי שלא לענות על כך. וכמוכן שעדיף לכל הדעות לשמוע הרצאות ושיעורים וחיזוקים לנשים, אך ורק על ידי רבנית צדקת צנועה עם כיסוי ראש, לא מודרנית חס ושלום. אחרת עדיף שלא לשמוע מהם דברי תורה כי זה נגד ההלכה, ואין כאן דוגמא אישית, ואין יראת שמים. ובפרט לנו הספרדים עדה קדושה בארץ ובעולם שלא התקלקלו מתרבות הגויים בתרבות המערב, רח"ל. ומצווה עלינו להמשיך לשמור על שמן זית זך כתית למאור לדורות עולם.

וכידוע שרבינו החזו"א זיע"א היה אומר, אם היה באשכנז לפני 200 שנה מגידים ודרשנים חזקים, לא היה אפיקורסים באשכנז (והוצא כספר קול חובב לאג"ש שגדונו נהקדמה). והדברים מדברים בעד עצמם.

הזיק ממון חברו

שאלה: יש לי רכב חדש, ויהודי אחד פגע בי פגיעה קלה מאוד ברכב, הוא שואל אם אני רוצה שהוא יתקן. הנקודה היא שלתקן דבר כזה במוסך מורשה זה כמה אלפי שקלים, וכואב לי הלב שיהודי ישלם כל כך הרבה כסף. ומצד שני אם אני אוותר לו אז לי יהיה הפסד ברא העת [כשארצה למכור את הרכב]. ונפשי בשאלתי מה הקב"ה רוצה שאני אעשה, לוותר וה' יעזור, או שחובתי לתבוע את זכויותיי?

יש לציין שגם אני אברך וגם הוא אברך ולשנינו אין כסף מיותר...

תשובה: מה שמגיע לך על פי הדין, אתה לא חייב לוותר, ובפרט שזה עושה לך צער. וגם המזיק הפוגע מצד עצמו צריך להראות שמוכן לשלם מכל הלב, ובזה מקיים מצוה.

ועיין רמב"ם (נ"פ"ק מהלכות תש"ב) שהמזיק ממון חבירו צריך לעשות ג' דברים. א. לבקש סליחה על הצער שהזיק ממנו. ב. לשלם כל הנזק בלי